AYDEDE

No. 91 — 99
CUMARTESİ 16 NİSAN 1949
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2. TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Durmak İçin Durdurmak

Acıdığımız şudur ki pahalılığın durmadan artması iyi niyetine ve iyi ahlâkına şüphe etmediğimiz Günaltay kabinesi zamanına rastladı. Filvaki tohumu Saraçoğlu devrinde atılmış, filiz vermişti; iki Peker hengâmesinde azmanlaştı, dal budak saldı; iki Saka hükûmetinde ise gürbüzleşti. Şimdi, hiç de budanmağa yanaşılmadığı içindir ki etrafı kapladı.

Yeni hükûmetten beklediğimiz pahalılığı kaldırmak değildi. Kaldıramıyacağını hem biz biliyorduk, hem de kendisi itiraf etmişti. Lâkin "arttıracağım!,, demediği gibi artmasını da umumî efkâr beklemiyordu. Uzun müddet eski kabinelerin bıraktığı vaziyetin devamına çarnaçar razı olmuş görünüyorduk.

Maalesef hepimiz, partiler, kabine ve halk seçim ve basın hürriyeti, Sütlüce felâketi, Rita Hayworth'un macerası, ırza tasallutlar, yangınlar, "kadınlar doktor olmalı mı, olmamalı mı?,, muadelesi, mason locaları, Türk ocakları, Suriye hükûmet darbesi gibi işlerle meşgul bulunurken gıda ve eşya fiyatları yükseldikçe yükseldi; bir ayda yüzde 25 nisbetinde bir artış kaydetti.

Yani elimizdeki paranın kıymeti — vurguncu ve büyük iş adamları müstesna — artık bizi beslemez, giydirmez, gezdirmez, kısacası hayat hakkı vermez bir derekeye düştü.

Günün en büyük, en âcil derdi budur. Bu, öyle bir dert ki her meseleye takaddüm eder. O mesele mevcut oldukça başka hiç bir işe bakılamaz; fikir sarfolunamaz. Evvelâ onu halletmek lâzımgelir.

Peki, siz ortada bunu halle çalışma gayreti görüyor musunuz? Gayret değil, henüz emaresine rastlamadık. Daha acaibi hükûmetten biri bir sual soranlar, muvafıklar muhalifler ağızlarını açıp da "pahalılık gemi azıya aldı. Önüne geçmek için ne gibi tedbirler düşünülüyor?,, demeğe yanaşmadı. Harıl harıl vergi kanunu müzakere ediyoruz.

Pahalılığı gideremiyeceğimiz anlaşıldı; bari durduralım. Durduramazsak duramıyacağını hükûmet anlamıyor mu?

AYDEDE

Pahalılık — Allah bizim hükûmeti başımızdan eksik etmesin!..

KASABIN KOLU GİBİ

Cemil Sait Barlas, iyi niyetli çalışkan bir Bakandır. Lâkin ne zaman ağzını açsa halk psikolojisine uymayan ve fena tepkiler yapan sözler sarfetmesile maruf şahsiyetlerdendir. Hasan Sakanın bir nüshai saniyesidir.

Saka, mahrukat darlığından şikâyet eden Merzifonlulara: 'Herkes bahçesine bir kavak diksin. Kavak çabuk yetişir. Onu yaksın keyfine baksın!,, gibi bir tavsiyede bulunmuştu. Tavsiye gülünçtü fakat yine de bir fikir parçasını ihtiva ediyordu.

Barlas, eski Başbakan kadar olsun çıkar bir yol göstereceğine felsefe yapıyor: "İnsanlar müsbet tesirleri de, menfi tesirler gibi unuturlar.,, diyerek et fiatlarını düşürdüğünü ne çabuk unuttuğumuza şaşıyor. Onun bu et teranesi kasabın kolu hikâyesine döndü: Üç gün halkın ufak bir kısmına, zor belâ ucuzca et yedirdi, şimdi her gün bu lûtfunu yüzümüze vuruyor.

Et, 400 e fırlamakla ahalinin o eski ucuzluğu çoktan unutmasından tabiî ne olabilir? Şimdi üste de veriyor. Lutuf hesabı çoktan kapandı, zarar bile başladı!

Lüzumu Varmış Meğerse...

Belediyelerce tayin edilecek et narhına riayet etmeyenler Milli Korunma kanununa göre cezalandırılacaklarmış. Biz, o kanunu hiç bir zaman hakkile tatbik etmedik. Etmemekle beraber az çok faydası görüldü. Bazı mebuslar geçenlerde kanunun kaldırılmasını istemişlerdi de bereket bu işe sıra gelmemişti.

Şimdi lüzumuna inandık mı?

"Biri Yer, Biri Bakar" Kabilinden

Ticaret Bakanı demiş ki: "Pahalılık İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde oturan sabit gelirli kütleyi müteessir etmektedir. Memleketin müstahsil zümresinin hayat standardı yüksek vaziyettedir.,, Bir teselli ve bir müjde gibi ileri sürülen son cümleye karşı ne deyeceğimizi şaşırdık. Daha fenası da öyle oluşu değil mi? Demek ki yurdda her şey var, bolluk ve ucuzluk... Fakat hükûmet bir türlü yolunu bulup da o bolluğu ve ucuzluğu, o yüksek hayat standardını, iki üç şehre sokmaktan, hiç değilse azıcık koklatmaktan âciz!

Hem mademki, hükûmetin başarması lâzımgelen iş bu kadar basitmiş, yalnız bir kaç şehrimiz pahalılıktan kıvranıyormuş neden himmet edilmiyor? Halbuki Ticaret Bakanı nerdeyse: "ne yapalım? O şehirlerimiz bir az zorluk çeksinler!,, diyecek!

Başka memleketler pahalılığa karşı böyle mi düşündüler? Meselâ İngilterede hükûmetler "Ee, zorluk çeken sadece Londra ve Liverpol halkının dar gelirlisi ise.... ehemmiyeti yok!., mu dediler? Yoksa umumî tedbirlerle bütün vatandaşlara şamil bir gıda maddesi sistemi mi tatbik ettiler? Peki İstanbul ve Ankaranın dar gelirlisi ne yapsın? Müstahsil olamıyacağına göre — diğer vatandaşları yüksek hayat standardı içinde refahla yaşarken — "benim kaderim bu imiş!,, diye açıktan can mı çekişsin?

Boş Yere Vakit Kaybetmiyelim

Münhal bulunan 15 milletvekilliği için gelecek eylûl ayında seçim yapılacakmış. Umumı seçimlere ise bu tarihten ancak bir sene sonra girecekmişiz. Şu ara seçimlere pek mi lüzum var? Zaten mebus adedimiz çoktur. Demokrat Partinin ise seçim kanunu ıslâh edilmeden işe yanaşacağı şüpheli, hattâ yanaşmıyacağı muhakkaktır.

Binaenaleyh C. H. P. si, yahut müstakiller yahut da herhangi bir zümre Meclis topluluğuna bir kaç mebus katarsa memlekete ne faydası olur? Aksine bütçemize yeni bir külfet daha yüklenir!

Eğer Anayasada münhal mebusların yerine derhal seçim yapılmasını emreden bir madde yoksa tamdan vazgeçmelidir. Ara seçimlerin ehemmiyeti ekseriyet partisinin mevkiini değiştirmesi, yani 15 mebusla o partiyi akalliyete indirmesi ihtimali varsa mühimdir.

Bugünkü vaziyette ara seçimlerden tek fayda beklenemez. Boş yere zahmete girmeyelim ve seçim oyunlarile boş yere vakit kaybetmeyelim!

MESULİYET HİSSİ

— Kızım, bana vakit kaybettirmekle memleketin kalkınma işlerini geciktirdiğinin farkında değil misin?

İtalyan karikatürü.

İstanbudan çizgiler :

DOLMUŞ

Sirkeci durağında otobüs bekliyordum. Taksiler, ıslak asfalta akseden gölgelerile şıkır şıkır kayıyor. İçlerinde o kadar güzel, son model olanları var ki, insan çamurlu ayaklarla girmeğe kıyamaz. Bir tanesi tam yanımda durdu. "Dolmuş,, idi ve tam mânasile dolmuştu. Şoför mahallinden muavin çıktı:

— Buyurun beyim... bir kişi... maça gidiyor... bir kişi!.

Ben maça gitmiyordum. Şişman bir müşteri zuhur etti. Hem muavin, hem de bu enine boyuna adam şoför mahalline nasıl sığacaklar diye merakla bakıyordum. Meğer gayet basitmiş: Adam paltosunun eteklerini toplayarak, boynunu göğsüne çekerek hacmini mümkün olduğu kadar daraltıp şoför mahalline geçti. Muavin dışarıdan kapıyı zorla kapayabildi. Ya kendisi? Hemen arkaya koştu, açtı bagajın kapısını, balıklama dalıverdi, sonra sallanan bacaklarını da çekerek kapağı (çat) diye örttü.

Kim der ki bagajında bir adam var?

Dolmuş dediğin böyle olur efendim, şoförler kelimenin hakkını veriyor, hem de taşırta taşırta!...

Şadi USAL

MUCİP SEBEP

— Madem ki açsınız, neye çalışmıyorsunuz?

— Çünkü çalıştığım zaman karnım daha fazla acıkıyor da ondan.

'Ecnebi karikatürü

HOŞ FIKRALAR:

TESİRLİ SÖZ

Beş yaşında bir kız çocuğunu uyku vakti gelince yatağına yatırırlar. Fakat o kendisine bakması için babasını tâciz etmeğe başladı. (Babacığım!.) diye bağırdı. Cevap yok. Sonra (Baba!.) diye haykırdı. Gene cevap yok. Üçüncü defasında (Beybaba!.) diye bir tecrübe daha yaptı. Fakat babasının oturmakta olduğu aşağı katta gene sükût devam etti.

O vakit (Hey!. Kel kafa!...) diye haykırdı. İşte bu son hitap süratle netice verdi.

G A Z E L

Gamzeden almış derin bir yâre dil
Saydı hüsni-yârdır âvâre dil

Şimdi hayfa bir vurulmuş kuş gibi
Çırpınır hep kan döker biçare dil

Yok mecâli nâleye bilmem nasıl
Hâlini arz eylesin dildâre dil

Tâ ebed Muhyi unulmaz yâresi
Saydı hüsni-yârdır âvâre dil

Muhyiddin Raif YENGİN

FİNSTEIN VE SAADET

Bir suale karşı büyük fizikçi şu cevabı vermiş:

— İnsanlar, başkalarını aldatmak için mesud olduklarını söylerler ve nihayet kendileri de bu yalana inanırlar.

Kayıp Olan Olana !

Beyoğlu Belediye mutemedi kaybolmuş. Ama Belediyenin 45 bin liralık çekini bankadan aldıktan sonra sırra kadem basmış. Usulen o parayı bankadaki cari hesaba geçirmesi lâzımgelirmiş. Geçirmemiş olmasına göre zimmetine geçirdiğine artık şüphe yok.

Bakalım mutemedi bulsak bile parayı ele geçirebilecek miyiz? Asıl aranan ve kaybolan mutemet değil 45 bin liradır. Mutemet bulunsa da 45 bin lirayı güç bulacağımıza benziyor.

Beşiktaş posta şubesi havale memuru da 4 bin lira zimmetine geçirmiş ve kaybolmuş. Ee, herkesin eline bir çırpıda 45 bin lira geçmez a... O, Beyoğlu belediye muhasebesi mutemedine nasip olan nadir fırsatlardandı.

Kaybolan olana! Kaybolanlar çoğalacağa benziyor. Az maaş, artan pahalılık, bunlar içinde zevk ve sefa düşkünlüğü... Üçünden birine olsun çare bulmalıyız. Ya maaş artmalı, ya pahalılık durmalı, ya keyiften vazgeçmeli. Üçü birden olursa daha âlâ!

Tecrübenin Sesi

Bir müddet evvel Amerikanın St. Louis şehrinde bir cinayet davası görülecekti. Maznun her ne sebeple ise karısını öldürmüştü.

Hâkim Mc Laughlin yerine oturunca jüri âzâsından biri ayağa kalktı ve dedi ki:

— Ben bu davada bulunamam. Zira bekârım, izdivaç ve kadınlar hakkında kâfi malûmat sahibi değilim.

Hâkim kısa bir müddet durdu, düşündü ve sonunda jüri âzasının iddiasını kabul edemiyeceğine, vazifesine devamı lâzımgeldiğine karar verdi.

— Zira dedi. Ben 1939 yılında evlenmiş olduğum halde kadınlar hakkında, yine bekârlığımdaki kadar malûmatsızım.

— Bundan evvelki Referansınız nedir?

— Bir evvelki çalıştığım yerde patronumu karısından ayırdım!

'Ecnebi karikatürü

LÂPA TEDAVİSİ

Neye yaradı alâkalı makamın et temini gayreti? Fiatlar büsbütün arttı. Ofis etlerini de öğrendiğimize göre lokantalarla aşçı, köfteci dükkânları kapıştı. Halkın eline de bir azı geçti ama kıyısından köşesinden, devede kulak miktarı!

Şimdi vaadlere sıra geldi: Önümüzdeki sene bu işe önem verilecek, daha teşkilâtlı çalışılacakmış. Olmayacak duaya âmin demekten bıktık. Gördüğümüz şu ki bir Bakanın âzâmi gayreti de işe yaramıyor. Neden? Bu gibi münferid gayretler küll halinde ele alınmadıkça, devlet programı olarak her türlü madde ve mallara şamil olmadıkça akim kalmağa mahkûmdur.

Beyhude kafa patlatıyor, beyuhde yoruluyoruz. Boş ümitler peşinde beyhude koşuyoruz. Başka türlü çalışmak, başka şeyler yapmak lâzım. Lâpa tedavisi ile bu hâbis, bu kangrenli arıza başa çıkamayız.

…emleketin kallamına

İtalyan karikatürü.

FİNSTEİN VE SAADET

Bir suale karşı bü…
yük fizikçi şu cevab…
vermiş:

— İnsanlar, başka…
larını aldatmak i…
çin mesud oldukla…
rını söylerler ve ni…
hayet kendileri de bu…
yalana inanırlar.

…übenin Sesi

…det evvel Amerika-
…nis şehrinde bir cina-
…görülecekti. Maznun
…eple isa karısını öldür…

…c Laughlin yerine o-
…ri âzâsından biri aya-
…e dedi ki:
…u davada bulunamam.
…m, izdivaç ve kadın-
…nda kâfi malûmat
…lim.

…sa bir müddet dur-
…i ve sonunda jüri â-
…iasını kabul edemiye…
…fesine devamı lâzım-
…arar verdi.

…dedi. Ben 1939 yılın-
… olduğum halde kadın…
…da, yine bekârlığım-
…malûmatsızım.

…evvelki Referansınız

…velki çalıştığım yerde
…karısından ayırdım!

"Ecnebi karikatürü

MOLLA BEYİN BALDIZI

Yazan: Sermet Muhtar Alus

— TEFRİKA No. 27 —

— Parol dönor!

— E aşk olsun bravo! buna şarü-bülleyi vennehariar, meşhur Bekiriler dayanamaz. Sicilli küplülerden Arap Mesut, Tersaneli sarhoş Nafiz, Mukallid Habeş Şükrü bile kör kütük olur. Aman nazar değmisin; saçınızdan keselim de tütsüleyelim seni!..

Oda küçücük. Bir tarafta karyola öbür tarafta daracık minder: berisinde çekmeli konsol. Üçü de ayaktalar. Huriye nereye oturacağını şaşırmıştı. Mindere geçse baş sedire kuruluş, azâmet satış sayılır. Karyolaya otursa yatakta sarmaş dolaş olmağa dünden teşneyim mânası çıkar.

Hulki bey, ellerini uğuşturuyordu:.

— Malûmu ismetaneleri ev, Salin efendi muhibbimizin fakirhanesi; mütevazi, perişan, döşeme dayamadan mahrum, mahaza Huriye hanfendimizin istirahatine tahsis eylediğim odayı mehmaimkân ve muvakkaten tefrişe gayret ettim. Muvafakat buyrulursa oraya gidelim.

Geçtiler bitişik odaya. Oranın eşyasına diyecek yok: yukarıda anlattık ya, Mahmut paşa yokuşundaki mobilyacı Fridmandan kiralanan oymalar, yaldızlarla nakışlı ceviz karyola, lavabo, komidin karşılıklı konmuş. Karyolanın içi gelin döşeğinden farksız. Tavşantaşındaki Reşide hanımdan tedarik edilen kuş tüyü yastıklar, kırlantler, kat kat tenteneli penbe atlas yorgan, anavata işlemeli penbe atlas şase. Komodinin taşında gümüş şamdan, elmastraş surahi, bardaklar; lavabonun raflarında şişe, tuvalete ait envaı tefarik. Bu oda ötekinden beterdi. O kadar dop dolu ki sağa sola kıpırdayabilirsen kıpırda...

Hulki bey, Huriyeye,

— Sultanım, siz lûtfen yatağa oturun, dedi...

Sultan, ses çıkarmıyor.

— Niçin çekiniyrsunuz güzelim?

Taze, deminki düşüncesi yine aklına gelerek, bir az da konyağın tesirile, yanakları kızarmış, gülümsedi.

— Yatağın üzerindekiler buruşacak diye mi yoksa?

— !!!

— Allah allah! bakındı düşündüğünüz şeye. Değil buruşmak, isterse hep yırtılsın, parçalansın!..

Huriyeyi, koltuğuna girerek, yorganın üstüne oturttu. Berikine dönüp,

— Siz de hemşirei muhteremenizin yanına! deyince, Dürnev atıldı:

— Ya sen, yavrucuğum?

— Bana bakmayın, bendegân kısmı ayakta durur!

— O nasıl lâkırdı? Kapısında sürüyle kulu, kölesi bulunan zat hiç bir veçhile bendegân olamaz. Uzun etme işte, sen de ikimizin arasına geç!

Derken, Vezir zâde komodindeki üçüzlü şamdanın mumlarını yaktı. Bir dakika müsaade dileyerek sofaya çıktı. Merdiven başından trabzana, orta parmağının tersile hafif hafif, üç dört kere vurdu.

Veli tenbihli, taşlıktan ayrılmıyor. Tıkırdıyı duyarak koştu yukarı. Tepsiyi şişeleri öbür odadan taşıdı. Koyacak yer arıyor. Ağafendi açık göz, becerikli. Lavabonun porselen küvetini karyolanın altına sokup getirdiklerini oraya koydu. Kandilli temennahlarla geri geri çekilirken, Dürnev yine öttü:

— Veliciğim, Hani cin suyu?

Adam, alık alık bakıyor; istediği ne?

— Cin suyunun ne olduğunu anlamadın mı?

— Tövbe olsun bilemedim. Acaba Canos suyunun Türkçe ismi mi?

Kaşariko, kahkahayı çıngır çıngır savurmada:

— İlâhi Veli ağa, ömürsün. Cin suyunu anlamamazlıktan gelişin sırf şakalaşmak...

— Zatınıza karşı haddim mi efendim?

— Şimdi haddi hudûdu karıştırma; evet efendim, münasiptir efendim, pek güzeldir efendimi bırak da ne istediğimin açıkçasını söyleyeyim. Rakı getir, rakı!..

Alt tarafını Hulki bey tamamladı:

— Hemşirei müfrezem onu arzu ediyor. Sakın sazendelerin odasından alıp herifleri şüphelendirme. Karafakiyi kilerdeki küçük binlikten, Tanburi Mehmet Ali bey için ısmarladığım Erdek düzünden doldur. Hasırlıdaki buzlu karakulak suyunu, müntehap mezeleri de unutma. Meselâ balık yumurtası, siyah havyar, tarator, çerkes tavuğu, şiş kebabı, cızbız köftesi, beyin, barbunya, midye tavası..

Dürnev hanım yine kahkahayı attı.:

— İşret mi edeceğiz, yoksa kıtlıktan çıkmış gibi karın mı doyuracağız a baş tacım, Bu ne kadar meze? En büyük selâtin meyhanedeki müşterilere bile yeter de artar. Beni mide fesadına uğratıp Veli ağanın demin söylediği Canos suyuna muhtaç edeceksin?

İçkinin tesirile karyolaya uzanan Huriyeye Dürnev soruyor:
— Kız sahiden sarhoş mu oldun, yoksa yapmacık mı?

(Roman resimlerinden)

★

İki uşak karafayı, hasırlıyı, mezelerle donanmış tepsiyi getirmişlerdi. Hulki bey sofadan iki sandalye kapıp geldi. Komodinle havlu sırığını köşeye sıkıştırıp açılan yere çilingir sofrasını koydu.

Dürnev, içkiye dudakları değmiş. Karşıki odada çalıntıya başladığından, anason kokuları ortalığa yayıldığından beri rakıya can atıyor. Yorganın üstünden aşağı atladı.

Güya paça bağı bir kenara takılıp kopmuş. Eteğini ta nerelere kadar çekmeler, bacaklarını göstere göstere çoraplarını düzeltmeler.. İskarpinin tekini arıyor gibi, seccadeye diz üstü çöküp, karyolanın altına bakmalar. Görüyor mu diye Hulki beye de göz kaydırmalar...

Doğrulur doğrulmaz tepsiye yanaştı:

— Ben cariyen gibi harama helâl katmazsan kadehinde su payı bırakayım. Paşa zadem.

Mahdum bey kekeliyor:

— Mukaddema arzetmiştim çok rica ederim mazur görün, biz Huri hanfendi ile bira içelim..

— Alimallah gücenirim. Benim dargınlığım fenadır; darıldığım kimse ile kolay kolay barışmam. Evvelâ karşılıklı bir kaç kadeh rakı parlatacağız, ondan sonra sevgilinle dilediğin kadar bira iç!..

Kadehlere rakı, Huriyenin bardağına gizlice bir parmak konyak, üstüne bira doldurdu. Kadehin birile bardağı uzattı:

— Bunlar ikinizin, öbürü de benim! Yatsı okunalı hanidir, haydi bakalım!..

Mehveş, bardağı Huriyeye vererek hatır kırmadığı için rakı içmeğe mecbur kaldı:.

— Yegâne ve ebedi maşukam, enisei ruhum Huriciğimin sıhhatine, saadetine!..

Hep birlikte kadeh tokuşturdular. Kılavuz hanım ahiret kardeşinin dudaklarına bir tuzlu badem sıkıştırdı. Çatalın ucile aldığı havyarı Hulkinin ağzına soktu. Kendi de çerkes tavuğundan çimlendi.

Tek duramıyor:

— Bir daha!

Vezirzadenin (sık olur, fazla gelir! bir az arası geçsin) deyişlerine kulak asmıyor:

— Hiç de sık olmaz, fazla gelmez. Seninkinin içtiği arpa suyu. Arpa suyunun hükmü hava civa; yukardan girsin, beş dakika sonra aşağıdan çıksın. Bizimkine gelince Erdek bağlarının mahsulü, üzüm hoşafı kadar hafif, vücude zararsız. Müşir paşanın oğlu, Üsküp valisinin damadı, doktor paşanın kayını kadar da hatırım yok mu? Yeniköydeki gazinoda onlara kızıp koca binliğin dibine darı ekmişsin, kılın kıpırdamamış. Bari ben de (Hoppala beyim, hoppala paşam!.. mahallebini yedireyim!. çişin geldiyse sübeğini takayım!) diyeyim de öfkelenip şeytanın ayağını kır!

Bu sözlere karşı, hele sevgilinin yanında, zehir bile lıkır lıkır içilir. Hulki bey, yumuşayarak (peki!) dedi. Dürnev hanım yine bardağa konyaklı birayı, kadehlere rakıyı koydu. Şimdikileri onun şerefine diktiler. Mezeleri vermeğe niyetlenen Huriye davranıyor, karyoladan kalkamıyor. Başı da öyle bir dönüyor ki fırıl fırıl.

Yorgana yıkılıverdi. Yere inmek şöyle dursun, oturmak istiyor, bir türlü doğrulamıyor. Çabalarken bluzunun fermejüpleri kopmuş göğsü bağrı çırçıplak; etekliğinin bel kopçaları çözülmüş, bacakları kalçalara kadar meydanda, kollarını, ayaklarını ha bire oynata oynata, sanki denize girmiş, arka üstü yüzmede....

(Devamı var)

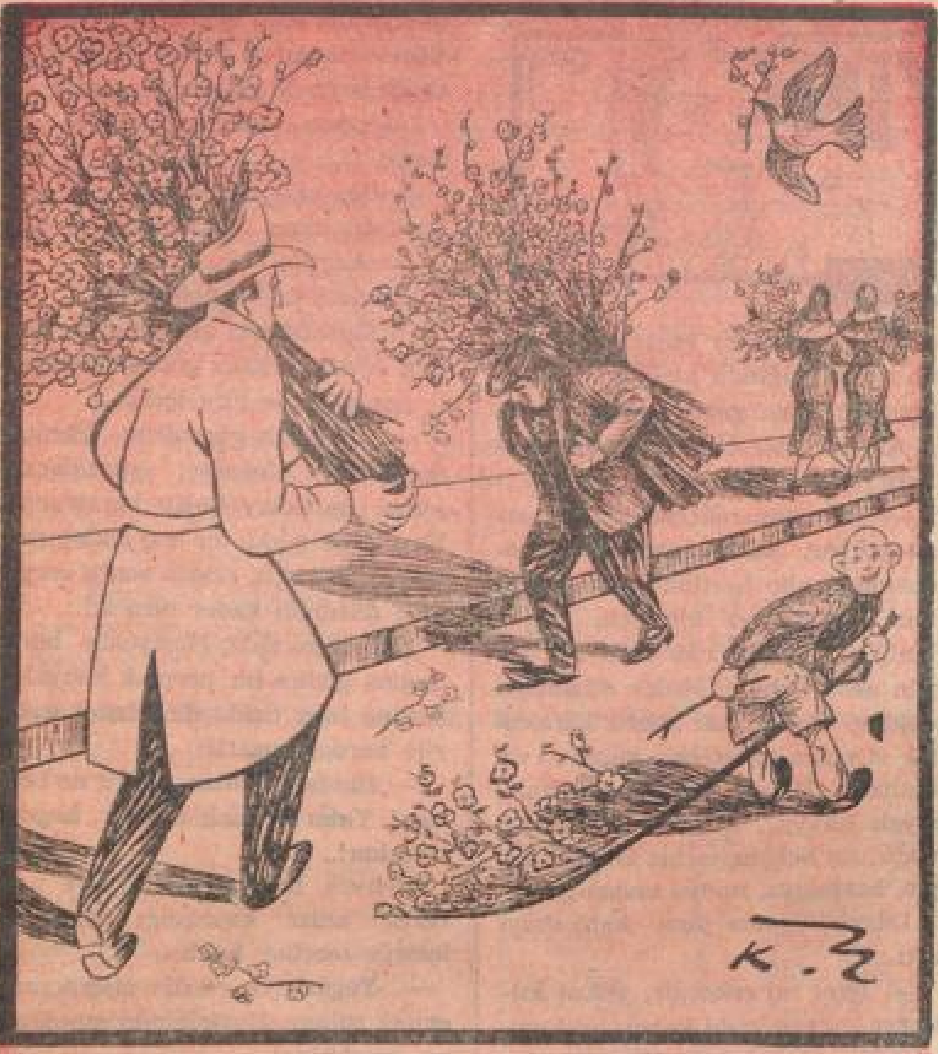

İSTANBULDA BAHAR!..

İsviçreye Mektup

Bu hafta San'at Dostları Cemiyeti "Türk Kadın Ressamları Sergisi,, ismi altında, mütevazi galerisinde 61 resim teşhir etti,. İstanbul şehri hâlâ bir galeri bekliye dursun Cemiyetin döşemeleri sallanan sempatik odaları pekâlâ bu işi görüyor. Bu serginin tek antipatik tarafı, kadın ressamlarına tahsis edilmiş ve bu suretle de vasıflandırılmış olması. Biz yaptığımız inkılâplarla sosyal hayatımızda kadın ve erkek dâvasını çoktan halletmiştik. Tarladan laboratuvara kadar san'at sahasında kadın ve erkek farkı gözetmeyen bizler, bu son zamanlarda bu sosyal dâvayı neden hortlattık bilmem. Gün geçtikçe etrafta yeni yeni kadın teşekkülleri ile karşılaşıyoruz. Bunlardan bir tanesi de ismini gazetelerde gördüğümüz (Sör-optimist) Cemiyeti. Her nedense bu "Nikbin hemşireler" in ilk toplantıları gözyaşları arasında geçmiş. Temenni olunur ki bu genç teşekkül yakında rüştünü isbat eder de gözyaşları yerini nikbin tebessümlere terkeder.

Ne ise gelelim sergimize. Kimler vardı? Evvelâ bütün haşmetiyle Mihri (hanım). Her ne kadar kendisi Amerikada ise de o gün o kadar aramızda ve dilimizde idi ki, kulakları muhakkak çınlamıştır. Bu arada Selmanın da kulakları çınlamıştır!

Zahide Özar bir opera muganniyesinin tannan sesi ve ahengi ile kısa, nükteli ve faideli bir konuşma yaptı. Fikret Adilin dostları, pardon San'at Dostları hemen hemen tam kodrosu ile bu açılış törenine şitap etmişlerdi. Dostlar ilk defa olarak sayın Vali ve Belediye Reislerini bu mütevazi Galerilerinde ve aralarında gördüler. Bu olay hepimizi çocuk gibi sevindirdi. O günün en güzel kadını Madra ailesine gelin giden Ağralının kerimesi idi. Leylâ Haşimin de gözlerini unutmamak lâzım. Melike Şasa her zamanki gibi zarif ve distenge. Rezan Emin saçlarını tam modanın istediği gibi kesmiş ve pek güzel olmuş. Sarışın Güzin ise saçlarını ensesine toplamış. Kral Emanullahın kayın biraderleri de orada idiler. Yaşlandıkça güzelleşen, Selim Sırrı Tarcan da gelmişti. Öteki beyaz saçlı Selim ise afaroz edilmişe benzer ve bana bir hayli de mahzun gibi geldi o gün. Zuhal Ankaradan dönmüş o da Sergide idi. A, Mebruke Kara da Paristen dönmüş onu da orada gördüm. Elinde gayet şık bir çanta ve yine çok şık bir şemsiye vardı. Rionun kokteyl kralı da karısı ile beraber gelmiş, karısının üzerinde güzel bir astragan manto vardı. Güzel Serbülent de kâhkül kesmiş; vizon yakalı yeşil tayyörü içinde her zamankinden daha güzeldi. Gözüm Şekip Tuncu aradı, kadınlara ait bir şey olunca pek kaçırmazdı amma göremedim, acaba o da Nikbin Hemşirelere mi gitti dersin.

Bugünlük bu kadar canım, hoşça kal.

FİTNE FÜCUR

Bir dokun..

Vurulan Başlar!

Cümlemizin gözleri aydın olsun, Gazetelerimiz de haberini verdiler. Hayat pahalılığı hakkındaki şikâyetlerimizi yukarı makamlar da duymuşlar bu işi ele alıp üzerinde durmağa karar vermişler.

Yapılan ilk incelemelerde, İstanbuldaki pahalılığın, diğer bir çok şehirlerimize nispetle pek fazla olduğu anlaşılmış.

Bu haberi gazetede okuyunca şaştım, doğrusu! Koskoca memleketin her tarafını nasıl görmüşler de, başka şehirlerimize nisbetle İstanbulda hayatın çok pahalı olduğunu anlamışlar? Aşkolsun, Cenabı Hak kem nazarlardan korusun, alâkadarlarımızın zihinlerinde yeni yeni zekâ şimşekleri parlıyor!

Dahası var: nakliye masraflarının fiyatlarda bu derece büyük farklar husule getiremiyeceğini de tesbit etmişler.

Şimdi iş, pahalılığın sebebini bulmağa kaldı. Onu da buluverirlerse?..

Ne yapacaklar dersiniz?.. Zindana mı atacaklar, ipe mi çekecekler, yoksa kulaklarından duvara mı çivileyecekler?

Harıl harıl arıyorlarmış. Evvelâ eller üzerinde çalışmağa başlamışlar. El falına bakıyorlar zannetmeyiniz ha! Diğer şehirlerden İstanbula gelen gıda maddeleri, istihsal bölgelerinden perakendecilerin eline varıncaya kadar geçtiği ellerin tesbitine çalışıyorlarmış. Ancak eller üzerindeki incelemeler bittikten sonra, gereken tedbirlere baş vurulacakmış.

Başları var olsun, mevlâ gayretlerini arttırsın. Biz kendilerine baş vurdukça onlar da tedbirlere baş vurmak istiyorlar ama nerede o baş tâcı olacak tedbirler?

Bizim çocukluğumuzda bir oyun vardı. Avcumuzun içine bir şey saklardık, yumruğumuzu sıkıp karşımızdakine uzatır; "Avcumdakini bil, elimdekini sana vereyim." derdik. Çoğu defa avuçlar boş çıkardı. Fakat çocukluk işte, bu oyun bizi bir hayli eğlendirir, oyalar, hoşça vakit geçirtirdi.

Şimdi de evliyayı umurumuz, önlerine uzanan yumrukların içindeki bilmeğe çalışıyorlar.

Oyun ayni ayun, yalnız bunu vaktiyle çocuklar oynardı, demek ki sıra büyüklere geldi!

Oynasınlar, efendim. Biraz da onlar hoşça vakit geçirsinler. Acelemiz ne? Bekleriz. Velâkin, bizim çocukluğumuzda bu oyundan sonra toslaşmak usulü yoktu. Şimdikiler oyunu tekâmül ettirmişler, sonuna baş vurmak kaidesini ilâve etmişler.

Korkuyorum, oyunun neşesine kapılıp da sert yerlere baş vurmasınlar sakın. Zira şimdiye kadar yanlış tedbir kayalarına çırptıkları başlar kendi başları değil, bizim başlarımızdı. Onlar baş vurarak hoşça vakit geçiriyorlar, acısını biz çekiyoruz.

Evet, bu sefer de öyle olmasından korkuyorum!

Cemal Refik

— Etin kilosu 400 ...uş
— Yani artmış mı, ...

Meram Anla...or ki...

Pendiğe yakın bir ye... demiryolu-
nun birleştiği noktada Ar...esi bir kam-
yona çarptı, iki amele öl...öylüler, kaza
dolayisile duran trendeki ...na demiş-
ler ki:

— Her sene bura... ...r olur. Zira
yolun geçtiği yer bir ... ...enin geldiği
görülmez. Kaç yıldır ... dinlenmez!
Mesuliyet kimde? ... Devlet demir-
yollarile Bayındırlık Ba... değil mi? Her
ikisi de birleşmeli, orada ...prak atı yolu
yapmalı yahut geçide bir ...malı.

Köylü meram anlat...teler sözünü
dinletemez, bu işler de t... türlü yoluna
konulmaz; kazalar devam ...

Marshall v... ...areşal

Sovyet esprisi olarak ...de Moskovada
şu fıkra söylenmektedir:

Bir Sovyet gazete... ...da gönderilir.
Seyahat sebebi Yugosla... mareşal Tito-
ya karşı ne gibi hisler ... öğrenmektir.
Gazeteci üç hafta son... ...ya döner ve
Kremlin'e çağırılır.

— Nasıl, derler, halk ...tuyor mu?
— Evet.. Halk yüzde ...o lehindedir.
— Olamaz!
— Temin ederim ki ...u merkezde-
dir. Size izah edeyim: A... ...e 95 i Marshall
plânına, yüzde beşi de T...

...Shaw'ın

★ Öyle bir hale ge... ...ç pahalılığının
yüksekliği yüksek haya... ...oldu.
★ Eğer aşk mekt... ...başınıza bir
belâ gelmemesini istiyo... ...arı bir baş-
kasına veya kâtibinize ...
★ Makul adam dün... ...ne uyar; ma-
kul olmayan dünyayı k... ...na uydurmak
ister. İşte onun içindir ... ...akkiler gayri
makul adamların eseridir...
★ Kadınlar hakkında ...ç değiştirme-

— Etin kilosu 400 ...
— Yani artmış mı, ...

Meram Anla...or ki...

Pendiğe yakın bir ye... demiryolu-
...un birleştiği noktada A...resi bir kam-
...ona çarptı, iki amele öldü ...yüler, kaza
...olayisile duran trendeki ...ma demiş-
...r ki:

— Her sene bura... ...ar olur. Zira
...olun geçtiği yer bir ... ...renin geldiği
...örülmez. Kaç yıldır ... dinlenmez!

Mesuliyet kimde? ... Devlet demir-
...ollarile Bayındırlık Ba... ...ğil mi? Her
...isi de birleşmeli, orad... ...prak atı yolu
...apmalı yahut geçide bir ...malı.

Köylü meram anlata... ...eteler sözünü
...inletemez, bu işler de ... türlü yoluna
...onulmaz; kazalar devam...

Marshall v... ...areşal

Sovyet esprisi olarak ... ...de Moskovada
...u fıkra söylenmektedir:

Bir Sovyet gazete... ...da gönderilir.
...eyahat sebebi Yugosla... Mareşal Tito-
...a karşı ne gibi hisler ... öğrenmektir.
...azeteci üç hafta sonra ...ya döner ve
...remlin'e çağırılır.

— Nasıl, derler, hal... ...ıyor mu?
— Evet.. Halk yüzde ... lehindedir.
— Olamaz!
— Temin ederim ki ...u merkezde-
...ir. Size izah edeyim: A... ...e 95 i Marshall
...lânına, yüzde beşi de Ti...

Shaw'ın Esprileri

★ Öyle bir hale ge... ...z pahalılığının
...yüksekliği yüksek haya... ...oldu.

★ Eğer aşk mele... ...başınıza bir
...belâ gelmemesini istiy... ...ları bir baş-
...kasına veya kâtibinize ...

★ Makul adam dün... ...ne uyar; ma-
...kul olmayan dünyayı ... ...na uydurmak
...ister. İşte onun içindir ... ...akkiler gayri
...makul adamların eseridir.

★ Kadınlar hakkında ... ...ç değiştirme-
dim. Seksen sene evvel ne düşündülse yine onu dü-
şünüyorum. Fakat bir kanaata vâsıl oldum: Daima
bir "kadın,, vardır ki öbür kadınların arasına ka-
tılamaz.

★ Bir insan, her yapacağı iş için kur'a çekse,
gayet derin düşünerek yaptığı işlerden farklı bir
neticeye varamaz.

★ Eğer insanlar hatalarını tashih için sarfet-
tikleri gayreti hata yapmamakta gösterselerdi in-
sanlık âlemi çoktan saadete kavuşurdu.

GÜNLER GEÇERKEN

Uydurma İsmi Kadar Benzeseydi...

Tekel İdaresi aleyhine atıp tutan bir san'atkâr — içtiği konyağı beğenmemiş, o hususta haklıdır — Hükûmetin mânevi şahsiyetini tahkir ve Türklüğe dil uzatma suçile mahkemeye verildi. Tabiidir ki mevkufen... Bereket adalet her zaman olduğu gibi tecelli etti, beraetine hükmolundu, kurtuldu.

Adalet şerefine atsın o kötü konyaktan bir kaç kadeh daha!

Devletin fabrikacılık etmesi, hele içki, tütün, kibrit yapması işte bir de bu cihetten fenadır. Fransada bir zamanlar kibriti hükûmet yaptırırdı. Bir türlü iyisini çıkaramazdı; kükürtlü olduğundan ucunu zımpara kâğıdına sürünce bir parlar, sonra uzun müddet tüter, pis dumanlar neşreder, güçlükle alevlenirdi. Halk söylemediğini bırakmazdı; kimi alay ederdi, kimi söverdi; türkülerde de yer alırdı.

Hattâ Fransız erkeği bir kadınla bulunurken evvelâ kendi sgarasını yakar, kadının sigaarsını kibritin arta kalan kısmile, yani kokusu gitmiş olan parçasile yakmağı âdet edinmişti. Ben de buna alışmıştım. Hâlâ ayni şeyi yaparım. Yapmak da doğrudur. Zira kibrit başında, ne olsa eczalı bir madde vardır; sigara çeşnisini bozar.

Ne tuhaftır ki dünyanın en hassas fenni âletlerini, en ince ve zarif eşya ve mallarını yapan bir çok dâhiler, mucidler, fabrikatörler yetiştiren Fransada devlet orta kalitede bir kibrit bile yapmaktan âcizdi; İngiliz ve İsveç kibritlerine ahaliyi hasret çektirirdi. Tren de işletemezdi. Bir vakitler Fransanın en fena idare edilen hattı bereket küçük bir şebekeye inhisar eden bir demiryoluydu. Öbür şirketler mükellef, ve müzeyyen vagonlar getirtmişler, hakiki mânada ekspres, hattâ "şimşek,, servisleri kurmuşlardı. Devlet hattında Kalûbelâdan kalma kötü vagonlarla gidip gelinirdi. Bir nazırın himmetile neden sonra o kısım da az çok ıslâh edildi.

Fransa konyak ve şampanya ülkesidir. Acaba bunlar da devlet tarafından işletilseydi ne olurdu? Kanyak ve köpüklü şarap bile olamazdı belki!

Eğer bugün bizim Tekelin kibrit ve sigaralarına karşı hepimizin söylediklerini hükûmet işitse ve zabıt tutsa hapishaneler devletin mânevi şahsiyetini tahkir suçile sevkedilen maznunları almağa kâfi gelmezdi. Kamplar yapılmak ve mahkemelerin sayısını da bir misli arttırmak icabederdi.

Daha kolayı kibritleri, sigaraları konyakları ıslâhtır. Ben de geçen gün bir yerde bir yudum konyak içtim. "Allah razı olsun!,, dedim. Ama Tekele mi? Konyağı takdir ederek mi?

Hayır. O konyağa hiddetlenerek ağzını açıp gözünü yuman piyaniste hitaben! Ne olurdu, azıcık, uydurma ismi kadar olsun konyağa benzeseydi!

R. H. K.

Asgari Geçim Haddi

Mecliste müzakere edilmekte olan "gelir vergisi,, nin bir maddesi encümene iade edilmiş. Sebep şu: Asgari geçim haddinin tesbiti.

Bu madde, hakikaten uygun bir şekilde Meclis huzuruna getirilecek olursa, korkarız, gelir vergisi felce uğrar ve pek az vatandaş vergi ödemekle mükellef tutulur.

Etrafımıza bakacak olursak vatandaşların mühim bir kısmı darlık içindedir. Hem de müsrif olmadıkları halde. Hoş, bu fiat yüksekliklerinin karşısında israfa kaçacak babayiğit nerede? İnsan ister istemez kılı kırk yararak alış-veriş yapmaktadır. Üstelik bir çok gıda maddelerinin, giyim eşyalarının karşısında da burnunu çekmesi caba!

Böyle bir zamanda asgari geçim haddini tesbit ettikten sonra kaç kişiye:

— Sen şu kadar vergi ödeyeceksin, denebilir?

Çoğumuzun aile bütçesi, Cenabı Hakkın gaib hazinesinden medet ummaktadır!

SURİYE İÇ HADİSELERİ KARŞISINDA:

Gazeteci — Elkuvvetliyi niçin düşürdünüz?

Albay Zaim — Daha kuvvetli olduğumu göstermek için!

İzi, Eseri Kalmamıştır

İstanbul Emniyet Müdürlüğü binasında işkence odaları var mı imiş, yok mu? Ankaradan bir heyet gelmiş, incelemeler yapmış ve raporunu vermek üzere geri dönmüş.

Olmadığını temenni ederiz. Lâkin işkence odası bu asırda Orta Çağdaki bir kaba makineler, yağ kazanları, furunlar ve saireler1e yere tesbit edilmiş, kaldırılması ve gizlenmesi güç şekilde yapılmış olacağına göre şayed mevcud idiyse de bugün, aradan üç sene geçtikten sonra, her halde izi, eseri kalmamıştır.

Hükûmeti bir araştırma yaptırdığından dolayı takdir ederiz. Ama fiili bir netice de beklenemiyeceğini söylemekten geri kalmayız. Ortada şahitler var, çoğu da hayatta. Eski Emniyet müdürleri de şimdi valiliklerde. Bu iş, bir adliye mevzuudur. İşkence görenler dava etsinler.

AÇIK GÖZ BALIKÇI

Açık göz adam ekmeğini taştan çıkarır. İş bilenin kılıç kuşananındır. Kaliforniyonın Santa-Morina şehrinde beecrikli bir adam geçimin ylunu tutmuş. Aktardan satın aldığı beş, on kulaçlık bir balık oltasını sermaye yaparak aylarca polluk içinde bey gibi yaşamış. Diyeceksiniz ki, her zaman, bu yıl olduğu gibi, balık çıkmamazlık etmez a. Bol olduğu zamanlar tutanları paşa gibi geçindirir. Fakat, kazın ayağı öyle değil!.. Bu ferasetli ve kıfasetli adam oltayı başka şekilde kullanmasını bilerek hünerini bütün kâinata ispat etmiş...

Santa - Monikanın en büyük dükkânlarından birinde garip, inanılmaz bir hâdise cereyan ediyormuş. Her gece, her tarafı kilitleyen mağaza sahipleri ertesi sabah geldikleri zaman bir kaç kravatın, bir kaç düz'ne mendilin veya eşarbın ortadan uçtuğunu görürlermiş. Bir kere, beş kere, on kere değil; daima böyle olurmuş. Mahallin en usta hafiyeleri bu işin halline memur edilmiş; fakat kilitlere el sürülmediğini, hiç bir yere dokunulmadığını, en ufak bir parmak izi bırakılmadığını gö-polisler apışmış kalmışlar.

Gayret dayıya düştüğünü gören mağaza sahibi geceleri dükkânda geçirmeğe karar vermiş. Ilk önceleri hiç bir gürültü olmadığı için uykuya dalan adamcağız, ertesi sabah gözünü açtığı zaman, bermutad bir kaç şeyin eksildiğini görmüş ve aklını oynatacak hale gelmiş.

Nihayet aktetedron denilen ilâçtan alarak günlerce uyumamağa karar vermiş. Ilk gece, saat on ikiyi geçtikten az sonra, bir kravatın gözleri önünde harekete geçtiğini ve sürüne sürüne kapıya doğru gittiğini ve birden havalanarak mektup atmak için bilhassa açılmış aralıktan kaybolduğunu hayretler içinde görmüş. Aradan bir müddet geçtikten sonra, bir eşarp yola koyulmuş. Ve ayni delikten sızıp gitmiş. Adam önce korkmuş; fakat, sonra cesareti avdet etmiş. Uçüncü seferinde bir ipekli mendil yollanırken üzerine atılmış ve bir feryad koparmış. Mendilin ucuna takılan balık iğnesi eline batmışmış. Işi anlayan mağaza sahibi kapıyı açıp da sokağa fırladığında, elinde olta bulunan bir adamla karşılaşmış ve yakasına yapıştığı gibi, şans eseri oradan geçmetke olan bir polise teslim etmiş. Meğer, her gece mektup deliğinden oltayı atar, avını avlarmış. Şimdi muhakemesi cereyan eden adam, bütün ısrarlara rağmen bu işi nasıl başardığını bir türlü açıklamıyormuş.

Tercüme eden : *T. T.*

— Bütün masalar meşgul bayım, fakat sizin için böyle bir çare bulduk.

İtalyan karikatürü..

HOVARDALAR DİYARI

Mürüvvete endaze olmaz. Bazı insanlar tutumlu, bazıları açık elli olur. Meğer İngilterenin bir şehrinin bütün halkı kavanozu dışından yalayanlardan mürekkepmiş. Son günlerde, Grit Yamut'un en büyük kilisesinde bulunan bir iane kutusu 1877 denberi, yani 72 senedir, ilk defa açılmış. İçinden ne çıksa beğenirsiniz Topu topu 5 pens. hovarda insanların arasında yaşamak saadetine nail olan dilencilerin ne halde bulunacağını artık siz kıyas buyurun...

FIKRA :

İTİYAD

Hâkim mübaşire seslendi:

— Şahit gelsin.. Neriman namı diğer Kudret!..

Mübaşir bağırdı:

— Neriman Kudret... Neriman Kudretttttt!...

Şahit gelmemişti. O zaman mübaşir hâkime haber verdi:

İkisi de gelmemişler efendim!

Çocuk Alayı

Annesi oğlunu azarlamağa başlayınca, çocuk kulaklarından birini parmağiyle tıkadı. Bu vaziyeti gören annesi (Ben konuşurken lütfen parmağını kulağından çek!..) dedi. Çocuk (peki anneciğim.) diye cevap verdi, (fakat siz her zaman dediklerinizin bir kulağımdan girip ötekinden çıktığını söylüyorsunuz. Ben de söylediklerinizin çıkıp gitmesin diye kulağımı kapatıyorum!...

Kırk Yıllık Yani Olur mu Kâni ?..

Kuşların çoğu pek uzun ömürlü olur. Bunların içinde, karga gibi 300-400 yıl yaşayanlar da vardır. Papağan da bunlardan biridir.

Londra hayvanat bahçesinde yüz yirmi beş senedir çatır çatır İngilizce konuşan bir papağan varmış. Erkek olduğu için, halk ona mösyö Roben adını takmış. Londralı olup da mösyö Robenle ahbaplık etmeyen yokmuş. Bu geveze kuş sadece Şekspirin dilini kullanmakta üstadlık göstermekle kalmamış, yüz yirmi beş senedir bütün İngilizleri kandırarak bu ombrlu milletle de alay etmiş. Entelicens servis'i sayesinde, dünyanın her türlü sırrına vâkıf olan Centleri mösyö Roben bir asırdan fazla bir zaman parmağında çevirmiş.

Geçenlerde, ona bakmakla vazifelendirilmiş olan adam, temizlemek için kafesine girdiği zaman hayretler içinde dona kalmış. Kuşun yanında bir yumurta duruyormuş. Derhal hayvanat mütehassısları hâdiseyi tetkik etmişler ve misyö Roben'in dişi olduğunu anlamışlar. Kırk yıllık Yani, Kâni olmaz derlerse de, yüz yirmi beş senelik mösyö Roben'in cinsi lâtife mensup olduğu anlaşılınca adı madam Robenta'ya çevrilmiş.

Kol ve Bacakla Verilen Karar !

Geçenlerde Londrada Hukuk mahkemesinde eşine kolay kolay rastlanılmayan bir boşanma davası cereyan etmiş. Tarafların ikisi de sağır ve dilsiz oldukları halde avukat da tutmamışlar. Bütün dava sırasında o kadar çok işaret yapılmış ki, yargıç kararı verdikten sonra, yorgunluk dinlendirmek için on beş gün istirahat almış.

SIR SAKLAMAK

Meşhur Şiller, bir dostuna misafirliğe gitmişti. Evin küçük kızı, çok sevdiği Şiller amcasına koştu, dizlerine oturdu ve:

— Ben, dedi, bir şey biliyoum amma, katiyyen size söylemem.

Şiller, gülümsedi:

— Ziyanı yok yavrum, dedi. Ben aceleci değilim, senin büyümeni beklerim, bakalım o zaman da sır saklayabilcek misin?

Cenaze Levazımı Satıcısının Oğulları

— Bizim mahdumlar! Büyüğü doktor, küçüğü de eczacı olacak!

İtalyan karikatürü..

BABA ÖĞÜTLERİ:

SAYIN DİL ÖĞRETMENİ !..

Sayın dil öğretmeni.... Bilsen de iyi lisan,
O millet şivesiyle konuşmalıdır insan.
Oyle söylemeli ki yabancı cümleleri,
Ecnebi sanmalıdır seni dinlerse biri.

Ayni ahengi alsın bütün öğrenciler de,
Ayni ton ve şiveyle konuşsunlar her yerde.
Bir LINGUAFON alırsan, kaparsın aksanları,
Herkes böyle öğrenir yabancı lisanları.

Bülbül, ötmüş olursa kanarya gibi eğer,
Söyle, yadırgamaz mı bu sesi, dinleyenler?..

— Bu dakikada sizin Sanayi mektebi talebesi ne öğreniyor?

— Grev yapmasını!

"Ecnebi karikatürü"

— *Sevgili üstadım Naci Kurtul'a* —

KOŞMA

Issız koruların coşan bülbülü
Yaralı bağrımı dağladı durdu...
İçin için yanan kalbimin külü
Alevli dumanlar bağladı durdu....

Ruhumu okşayan seher yelleri
Ziyaret ediyor viran illeri..
Felâket anının taşan selleri
Bu dem hayalimde çağladı durdu...

Ne yapsam, ne etsem, yine nafile:..
Dağ, taş erir aşkım gelirse dile...
İnsafı olmayan felekler bile...
Perişan halime ağladı durdu!!...

Necdet ATILGAN

— Biliyorum, sen artık beni sevmiyorsun. Eskiden göz yaşlarımı öpüşle silerdin.

"Ecnebi karikatürü

A. Francuaroli'den

Beşeriyet, Fotoğrafını Çıkartmağa Gidiyor

Bir vakitler şöyle bir ata sözü vardı: "gözler ruhun aynasıdır.„ Hattâ mekteplerde bile öğretilirdi. Fakat çoktandır, bu da daha bir çok arkadaşları gibi, iflâs yolunda. Zavallı ihtiyar ata sözleri, acınacak şekilde sönüp gidiyorlar!.

Düşününüz bir kere, bu ata sözlerinin ifade ettiği mâna ne kadar da kuvvetli idi. Bakınız: "gözler ruhun aynasıdır.„ Bundan mükemmel bir söz olur mu? Hatırlarım, bir defa üniversitede göz hastalıkları profesörlerinden ve o aynaya bakarak karşısındakinin tabiatını okumak iddiasında bulunanlardan biri, imtihanda bir arkadaşıma:

— Siz, demiş, sakin tabiatlı, munis birisiniz. Bunu gözlerinizden okuyorum. Bilhassa sol gözünüzün harikulâde bir parlaklığı var.

Arkadaşım da:

— Evet, o gözüm cidden iyi yapılmıştır! demiş. Arkadaşım o gözü camdanmış, yerinden çıkarmış, göstermiş.

Şimdi ruhun aynası olan gözün yerini tutan başka bir şey var:

Fotoğraf.

Hiç kimseden korkmadığı halde bir fotoğraf makinesinin objektifi karşısına geçince içlerine korku giren kimseler vardır. Objektifin karşısında rahatsızlık geçirirler, tabiatları değilken en ufak teferruata: boyun bağlarının düğümüne, saçlarının muntazam taranmış olmasına, pantolonun ütüsüne dikkat ederler. Eğer ftoğrafçılar, psikoloji ile de meşgul olsalardı çok kıymetli eserler vücude getirirlerdi. Muhakkaktır ki fotoğrafçıların poz odasında psikolojiye yarar, çok hâdiseler ceryan eder.

İşte odaya iki kişi girdi: iki nişanlı veya yeni evliler erkek te bir heyecan yok. Bayan bir az mahcup. Kadınlar mahcubiyet anlarında ne yaparlarsa o da, onu yapıyor: gülüyor.

Erkek, fotoğrafçıya:

— Beraber resim çektirmek istiyoruz, diyor.

Fotoğrafçı hürmetle eğiliyor ve fotoğrafçılar müşterilerile karşılaşında ne yaparlarsa o da onu yapıyor: gülüyor.

— Baş üstüne, buyurunuz. Büst mü olacak, boy mu? Yoksa yalnız yüz mü?

Bayanın içi hopluyor, kocası fotoğrafçıya cevap veriyor:

— Yarım büst olsun.

Fotoğrafçı yine gülüyor, camı koyuyor, objektifi üzerlerine çeviriyor.

— Hazır mısınız? Nasıl duracaksınız?

— Bize öyle bir poz veriniz ki birbirimizi sevdiğimiz anlaşılsın!

Bayan kızarıyor, fakat genç kocası kolunu sıkıştırıyor; sanki:

— Canım, aldırma, fotoğrafçı bir nevi günah çıkaran papasdır.

Demek istiyor.

Sonra poz başlıyor, iki âşık el ele veriyorlar, resimleri çekiliyor.

Fotoğrafçı, melâikeden biri bile olsa, fotoğrafını çıkartmak üzere müracaat eden zavallılara karşı biaman kesilir:

— Başınızı bir az eğiniz. Yok o kadar da çok değil. Bu kadarı da pek az. Siz matmazel, bir az göğsünüzü dışarıya fırlatınız? Hayır, omuzlarınızı değil, göğsünüzü, canım şu önünüzdekileri, mademki var, bir az dışarıya doğru fırlatınız.

Matmazel kıp kırmızı kesilir. Erkek, meşru bir gurur ile fotoğrafçıya bakar. Nihayet, hâdiselerin en müthişine sıra gelir: Fotoğrafçı eline lâstik yuvarlağı alır, bir ihtar daha:

— Dikkat! bir az gülünüz.

Ah o gülüş! Bunu ihtar etmeği unutan hiç bir fotoğrafçı yoktur. Developmandaki asitler gibi lâzımdır. Fotoğrafçının hakkı var doğrusu. Beşeriyet objektif karşısında asık suratla duracak değil ya! Her fanî on anın azametini hisseder: ne de olsa tarihe geçiyor demek. Mümkün olan ciddiyetle geçmek istiyor. Makinenin karşısında hareketsiz duran vaziyet onu yoruyor. Göz kapaklarını kırpmamağa çalışayım derken gözlerine yaşlar geliyor. Azap içinde kıvranıyor.

Tam o sırada fotoğrafçının sesi yükseliyor:

— Gülünüz!

Sanki (başını kaşı) demek gibi kolaymış. İtaat etmeğe hazır zavallı fani, Ağzını açar, en katı yüreklileri bile merhamete getirecek bir şekilde gülmeğe çabalar. Bu, bir gülüş değil, sancılar içinde kıvranan bir adamın ıstıraplı tafsilâtına benzeyen bir hal. Fotoğrafçı vaziyeti tashihe çalışır, müşteriyi neşeli bir şey düşünmesini tavsiye eder.

— Canım o kadar da ciddi durmayınız, şöyle gözleriniz bir az parıldasın... korkudan değil... daha tatlı. Ha! bravo, çok güzel.

Nihayet resim çekilir.

Evli kadınlar daha çok titizdir. kolay kolay memnun olmazlar. Fotoğrafçıya giden bir bayan, objektif karşısında alacağı pozu, daha evvel aynada uzun uzadıya tetkik etmiştir. Resmi, bir Amerikan filminde gördüğü gibi ağzı yarı açık gözler baygın, profilden mi olacak? Yoksa, baş bir az yana eğilmiş, yüzünde bir hûn ifadesi mi bulunacak? Veya omuzları objektife karşı kendisi arkaya bakıyormuş gibi mi olacak? (Sonu gelecek sayıda)

Çeviren: *Nâzım DERSAN*

Bir Demet Güzel Söz

★ Demokrasi her zaman adamını bulur.

Rt. Hon. Ernest Bevin

★ Hayat yatak gibidir. Eğer rahatlık vermiyorsa, en iyi şey, kalkmak ve onu yeniden yapmaktır.

O .Sandys

★ Allahlar, övünen küçük insanları sevmezler.

William Barkley

★ Pek çok kadınların maziye dair korktukları şey, onun uzunluğudur.

(?)

★ Sık sık konuşun fakat uzun değil: Bu takdirde eğer memnun olmazsanız, hiç olmazsa dinleyicilerinizi yormadığınızdan emin olursunuz.

Lord Chesterfield

★ Allah evvelâ erkeği yarattı. Sonra kadını yarattı. Sonra adama acıdığı için tütünü yarattı.

Mark Twain

Tercüme: Ş. U.

SOSYETE HAYATI

— Anladın ya, bugün gelenler için yatakta değilim!

"Trucasso" dan

Menfaatinizi korumak isiyorsanız
A Y D E D E
ye ilân veriniz çünkü:
A Y D E D E
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir.

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5 Lira
»	Memleket dışı	12 »
1 Senelik	Memleket içi	14 »
»	Memleket dışı	21 »

Ekonomiktir. Az miktarı bile köpürür. Dişleri parlatır,

ANTİDOT (POMAT)

- NEZLE
- GRİP
- DİŞ AĞRISI
- BÖCEK SOKMASI
- YANIKLAR
- GÜNEŞ YANIĞI
İLE:
- ADALE ROMATİZMASI
- YARALAR
- PİŞİK
- KAŞINTI
- EKZEMA
- ERGENLİK
- DONUK
- DERİ ÇATLAKLARINDA VE
- TRAŞTAN SONRA KULLANILIR

FİATI: 75 Krş.

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Cemal Refik Delibaş
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer:
Murad KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer: T A N Matbaası

Türkiyenin En Büyük Kadın Gazetesi

Hanımeli

NİSAN SAYISI ÇIKTI
Seçme Türk Motifleri müsabakası Devam Ediyor

Bu sayıda, Amerikalı moda hâkimi Bayan Tina'nın Şark modası hakkındaki fikirleri.

• • •

— İlkbahar modası
— 1001 çeşit bahar şapkaları.
— Yavruların bahar elbisesi
— El, ev, yün işleri
— Bilgi ve çiçek dersleri
— Yastık örtü ve yaka modelleri
— Eteklerimiz nasıl olmalıdır?
— Nişanlınız sizi seviyor mu?
— Eskilerden yeni yapmak.
— Randevunuzda pot kırmayınız
— Bir kadının dış görünüşü, iç görünüşü
— Hikâye, roman, fıkra, karikatür

●

Güzel sözler, şiirler, cevaplar

●

Çok resimli, çok renkli 40 sayfa 50 kş.

İstanbul TAN Matbaası

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz..

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler,
200,000 Liralık **GARANTİ APARTMANI**'nın 2 Dairesi,
2 Kıymetli Arsa (İSTANBUL ve İZMİR'de)
2 Lüks Otomobil,
396 Adet **ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ** hediyeleri

100 liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve **25** lira ile
1-13 yaş arası çocuk hesapları keşidelerine girersiniz.
Her **100** Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.

Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflarile diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde..

FATİHTE

Dahiliye Mütehassısı
Dr. Orhan Birman
Her gün 13 den sonra hastalarını kabul eder.
Tel. No. 23587 — Ev 82705

MATEMATİK DERSLERİ

Emekli deniz albayı, Üniversiteden ehliyetli birinci sınıf askeri öğretmen Talât Parlar aileler nezdinde veya Pendikte kendi evinde ders vermeğe başlamıştır.

Adres: Sayan bağları - No. 6 (Pendik)

TİCARET OFİSİ

Kalay - levha teneke - Çuval ve Kanaviçe ithalâtı ve tanzim satışları
1947 mahsulü takaslı fındık ihracatı
Ankara ve İstanbul şehirleri kasaplık et piyasalarında tanzimci müdahale satışları
Merkezi: İstanbul, Bahçekapı Valde Han, Kat 5
Telefon No: 24234 - 24235 - 24236
Telgraf adresi: TARFO - İstanbul
Ankara: Ankara Bürosu Müdürlüğü Yenişehir Kızıl Irmak Caddesi Neptün Apartmanı Telefon No. 23048
İzmir: Satış Şefliği, Atatürk Caddesi No. 4 Telefon No. 3750

İkramiyeli
Ergani Tahvilleri
16 Nisanda çekiliyor

Her amortiye bir yeni tahvil verilir

YAPI ve KREDİ BANKASI

SEN - BEN

Kokusundan çekindiğiniz şeyi yemek için size cesaret veren tek müstahzar. Depo: TÜRKİYE Eczanesi - İstanbul Ankara Caddesi No. 68 Tel: 23475

T. C.
ZİRAAT BANKASI

1949 İKRAMİYE TUTARINI
300.000 Liraya yükseltmiştir.
4 ÇEKİLİŞİN HER BİRİNDE
25.000
10.000
5.000 Liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 461 muhtelif ikramiye vardır. Şansınıza yardım ederse istediğiniz yerde istediğiniz E V İ, A R S A Y I, T A R L A Y I, E Ş Y A Y I alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER:

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için çekilişlerden bir ay evvel Vadesiz Tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.